

► **2A-luokan päivä** alkaa ilmaisutaidolla. Opettaja Oksanen asettuu luokan eteen esittämään puuta ja pyytää sitten oppilailta ehdotuksia, mitä muuta kuvassa voisi olla.

Lapset tulevat vuorotellen Oksasen viereen esittämään esimerkiksi kiveä ja taloa. Kun oppilaat ovat paikoillaan, Oksanen laskee viidestä nolnaan, jolloin esi- neet jähmettyvät paikoilleen.

Kuvaharjoituksen ajatuksena on, että oppilaat oppivat käyttämään kehoaan väentäytyessään erilaisiin olomuotoihin ja asentoihin. Samalla ryhmän yhteishenki paranee, kun jokaisen panos vaikuttaa kuvan onnistumiseen.

Valokuvaleikki on hyvä esimerkki siitä, miten liike on tullut osaksi opetusta. On vaikea kuvitella, että vaikkapa 30 vuot- ta sitten kouluuamu olisi alkanut kehollisella draamametodilla.

Kuvaharjoituksen jälkeen on vuorossa musiikkia. Oksanen panee soimaan Etsivätoimisto Pamauksen biisin. Pamaus seikkailee luokan käyttämissä äidinkielen ja kirjallisuuden oppimateriaaleissa.

- Lähde hiipimään laulun aikana luokassa niin kuin etsivä, hän ohjeistaa.

Oksanen puhuu lapsille selkeästi, rauhallisesti ja sävykkäästi. Pian kahdeksanvuotiaat konttaavat ympäri luokkaa pulpettien ali.

Kappaleen jälkeen oppilaat lähtevät lukemaan salapoliisiteemaan liittyvää kohtaa kirjasta opettajan jekemistä ryhmässä eri puolille luokkaa ja kerrosta.

Liikunnallisuuden, ilmaisutaidon ja lukemisen yhdistäminen on esimerkki ilmiöpohjaisesta oppimisesta, joka on aiheuttanut paljon polemiikkia nykykouluun liittyvässä keskustelussa.

Ilmiöoppimisen taustalla on ajatus, että maailmassa on paljon asioita, jotka eivät noudattele oppiaineiden rajoja. Siksi niitä voidaan käsitellä laaja-alaisesti eri aineiden tunneilla.

Uusimmassa opetussuunnitelmassa edellytetään kouluilta lukuvuotta kohden vähintään yhtä selkeää teemaa, projektia tai jaksoa, "jossa yhdistellään eri oppiaineiden sisältöjä ja käsitellään valittua aihetta useiden oppiaineiden näkökulmista". Oppilaat pääsevät itse vaikuttamaan teemojen sisältöihin suunnittelu- vaiheesta lähtien.

Nykyään myös esimerkiksi koulujen luokkatilat suunnitellaan muunneltaviksi niin, että ryhmätöiden ja projektien tekeminen sekä liikkuminen on helpompaa. Norssin koulurakennus on vanha ja hieman sokkeloinen, mutta monen luokan ovi on auki ja oppilaat voivat hyödyntää oppimisessa muitakin tiloja kuin omia työpöytänsä.

Ilmiöoppiminen kytkeytyy vahvasti myös digitaalisuuteen, joka on toinen nykykouluu näkyvästi määrittävä tekijä.

Rehtori Markus Leppiniemi toistaa useasti, että ainakaan Norssissa digilaitteet eivät itsessään ole päämäärä, ainoastaan väline kohti parempaa oppimista.

- Digioppimisesta puhutaan niin kuin se muuttaisi koulun perusolemusta. Mutta niin ei tapahdu, eikä niin pidä tapahtua, hän sanoo.

- Teknologia mahdollistaa joidenkin asioiden tekemisen näppärämmin ja tehokkaammin, mutta haluan korostaa, että teknologian täytyy olla rengin asemassa. Ihmisten kohtaaminen ja aito vuorovaikutus on aina tärkeintä.

Oksanen luokan viereisessä kakkosluokassa on meneillään matematiikan tunti. Oppilaiden työpöydät on siirretty reunoille, ja luokan keskellä on punaisilla matoilla ja pehmeillä istuimilla täytetty tila.

Nyt oppilaat kuitenkin istuvat pöytien ääressä ja tekevät parin kanssa laskutehtäviä kirjasta. Työskentely sujuu rauhallisesti, ja myös erityisopettaja on luokassa auttamassa.

Jonkin ajan kuluttua luokanopettaja **Susanne Roos** kilisyttää kelloa ja kehuu, kuinka hienosti oppilaat ovat saaneet tehtyä laskuja. On aika siirtyä kaksosistunnin toisen aiheen eli liikennekaurungin pariin.

- Mä en halua leikkiä autoilla, eräs tyttö huudahtaa.

Roos ottaa älynäytölle esiin Liikenneturvan ylläpitämän Turvapupu-sivuston, jossa on erilaisia liikenteeseen liittyviä tehtäviä ja oppimateriaaleja. Oppilaat olivat halutessaan voineet käydä tutustumassa sivustoon jo kotona. Nyt Roos ryhtyy käymään oppilaiden kanssa läpi erilaisia liikennemerkkejä, joita löytyy lasten koulumatkan varrelta.

Sitten jatketaan jo aiemmillä tunneilla aloitettujen liikennelevyjen tekemistä. Oppilaat piirtävät levyihinsä liiduilla suoja- ja liikennemerkeitä. Työskentely tapahtuu jälleen pareittain.

Pitkän välitunnin alkajaisiksi 2A:n opettaja Oksanen pukee keltaisen liivin, jossa lukee "Sari välkkävalvoja". Hän lähtee kiertelemään koulun aluetta ja selittää samalla, että Norssi on mukana Liikkuva koulu -ohjelmassa.

Oksanen sanoo, että koulupäivän aikainen liikkuminen auttaa tutkimuksen mukaan oppimiseen. Niinpä oppilaita yritetään aktivoida liikkumaan mah-

dollisimman paljon, ja oppilaat näyttävät noudattavan toivetta: isolla hiekkakentällä käynnistyvät nopeasti jalkapallopelit, puissa kiipeileminen on suosittu huvi, eivätkä lapset muutenkaan malta juuri notkua paikallaan.

- Kaikki liikkuminen on sallittua. Kännyköitä ei näy. Koulussa on tehty sopimus, että puhelimia ei käytetä koulupäivän aikana lainkaan, ei edes välitunneilla, paitsi opettajan luvalla silloin kun tekeminen liittyy koulutehtäviin.

Viidennen luokan biologian tunnilla on hälinää. Luokanopettaja **Heikki Luumi** käy läpi koetuloksia. Älytaululla on kuvia erilaisista sienistä, ja oppilaiden tehtävänä on kertoa, mikä lakki sopii mihinkin jalkaan. Oikeat lakit raahataan kosketusnäytöllä oikeaan paikkaan.

Luokka on hetkeä aiemmin palannut koulun salista, jossa pidetyssä kouluvuoden avausjuhlassa on esiintynyt muun muassa klovni Dodo. Välitunti ja ruokailukin lähestyvät; eikä osa lapsista malttaisi millään keskittyä koevastauksiin. Etupenkissä istuva poika nappaa luokan edestä tablettitietokoneen ja käynnistää **Pipsa Possu** -piirretyn.

Kun karvarouskuille ja muille sienille on löydetty oikeat lakit, on puhuttu erisienten myrkyllisyydestä ja kokeet on palautettu, Luumi käyttää triangelia luokan hiljentämiseksi. Kotiläksyn kuulemisen jälkeen lapset katoavat välitunnille, ja Luumi ehtii jutella hetken työstään.

Norssissa on hiljattain otettu käyttöön aiempaa pidemmät 75 minuutin oppitunnit. Vastapainoksi myös niiden jälkeinen välitunti on pidempi. Luumi sanoo, että esimerkiksi kuvaamataidossa ja liikunnassa pidemmästä tunnista on hyötyä, kun taas lukuaineissa pitkä yhtäjaksoinen keskittyminen on osalle oppilaita vaikeaa.

Luumi on itse käynyt ala-asteen 1980-luvulla. Hän näkee yhtenä koulun

Teknologian täytyy olla rengin asemassa.